

วิชา **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**

ส14101

1. จำนวน 2 ชั่วโมง/สัปดาห์	จำนวน 37 ชั่วโมง/ภาคเรียน
2. ผู้เขียนคู่มือ	ตำแหน่งครู
ชื่อ นางสาวเสาวลักษณ์ สุวรรณเอี่ยม	โรงเรียนวังไกลกังวล
สถานที่ทำงาน	โทรศัพท์ 032 514 170
	E-mailkung1982@gmail.com

กำหนดการเรียนรู้รายชั่วโมง และสิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส14101

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เรื่องที่สอน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน)
1	19 พ.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาของเรา แนะนำสาระการเรียนรู้/ ทดสอบก่อนเรียน	-	- หนังสือเรียนวิชาสังคม - สมุดบันทึกความรู้
2	21 พ.ค. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	พุทธประวัติ	ส 1.1 ป 4/2	- แบบทดสอบ - ใบกิจกรรม
3	26 พ.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	พุทธประวัติ (ตรัสรู้)	ส 1.1 ป 4/2	- ภาพประกอบตามเนื้อหา - วิดีทัศน์
4	28 พ.ค. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	พุทธประวัติ (โปรดขุททิล/พระเจ้าพิมพิสาร)	ส 1.1 ป 4/2	
5	2 มิ.ย. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	วันสำคัญทางศาสนา	ส 1.2 ป 4/3	
6	4 มิ.ย. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	พุทธประวัติ (อัครสาวก / แสดงโอวาทปาฏิโมกข์)	ส 1.1 ป 4/2	
7	9 มิ.ย. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	ความสำคัญของศาสนา	ส 1.1 ป 4/1	
8	11 มิ.ย. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	ศาสนาที่ควรรู้จัก	ส 1.1 ป 4/8	
			หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 คตินิธิพุทธศาสนา		
9	16 มิ.ย. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	พุทธสาวก (พระอรุณเวลกัสปะ)	ส 1.1 ป 4/3	- หนังสือเรียนวิชาสังคม - สมุดบันทึกความรู้
10	18 มิ.ย. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	ชาดก (กัณฐิฑฐกชาดก)	ส 1.1 ป 4/3	- แบบทดสอบ - ใบกิจกรรม
11	23 มิ.ย. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	ชาดก (มหาอุกกุสชาดก)	ส 1.1 ป 4/3	- ภาพประกอบตามเนื้อหา - วิดีทัศน์
12	25 มิ.ย. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	ศาสนิกชนตัวอย่าง (สมเด็จพระบรมราชชนก)	ส 1.1 ป 4/3	
13	30 มิ.ย. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	ศาสนิกชนตัวอย่าง (สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี)	ส 1.1 ป 4/3	

กำหนดการเรียนรู้รายชั่วโมง และสิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส14101

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เรื่องที่สอน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน)
14	2 ก.ค. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมนำชีวิต พระรัตนตรัย	ส 1.1 ป 4/4	- หนังสือเรียนวิชาสังคม - สมุดบันทึกความรู้
15	7 ก.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	พระพุทธ/พระธรรม/พระสงฆ์	ส 1.1 ป 4/7	- แบบทดสอบ - ใบกิจกรรม
16	9 ก.ค. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	เบญจศีล - เบญจธรรม	ส 1.1 ป 4/7	- ภาพประกอบตามเนื้อหา - วิดีทัศน์
17	14 ก.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	สุจริต 3 / ทุจริต 3	ส 1.1 ป 4/7	
18	16 ก.ค. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	หลักธรรมประจำใจ	ส 1.1 ป 3/7	
19	21 ก.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	มงคล 38	ส 1.1 ป 4/7	
20	28 ก.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	วันสำคัญทางศาสนา (วันอาสาฬหบูชา/วันเข้าพรรษา)	ส 1.2 ป 4/3	
21	4 ส.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	พุทธศาสนสุภาษิต	ส 1.1 ป 4/7	
22	6 ส.ค. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	ทบทวน/ประเมินผล		
23	10 ส.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	วันหยุดราชการเกี่ยวกับชาติ (วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ)	ส 2.1 ป 4/3	
24	13 ส.ค. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 วิถีธรรมวิถีพุทธ ศาสนสถาน	ส 1.2 ป 4/1	- หนังสือเรียนวิชาสังคม - สมุดบันทึกความรู้
25	18 ส.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	มารยาทชาวพุทธ	ส 1.2 ป 4/2	- แบบทดสอบ - ใบกิจกรรม
26	20 ส.ค. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	ศาสนพิธี	ส 1.2 ป 4/3	- ภาพประกอบตามเนื้อหา - วิดีทัศน์

กำหนดการเรียนรู้รายชั่วโมง และสิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส14101

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เรื่องที่สอน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน)
27	25 ส.ค. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การบริหารจิตเจริญปัญญา สวดมนต์ไหว้พระ	ส 1.2 ป 4/6	- หนังสือเรียนวิชาสังคม - สมุดบันทึกความรู้
28	27 ส.ค. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	ฝึกทำสมาธิ	ส 1.1 ป 4/6	- แบบทดสอบ - ใบกิจกรรม - ภาพประกอบตามเนื้อหา - วีดิทัศน์
29	1 ก.ย. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย การเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตย	ส 2.1 ป 4/1	- หนังสือเรียนวิชาสังคม - สมุดบันทึกความรู้
30	3 ก.ย. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	การเป็นผู้นำและผู้ตาม	ส 2.1 ป 4/2	- แบบทดสอบ - ใบกิจกรรม
31	8 ก.ย. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	สิทธิพื้นฐานของเด็ก	ส 2.1 ป 4/3	- ภาพประกอบตามเนื้อหา - วีดิทัศน์
32	10 ก.ย. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	วัฒนธรรมของชุมชน	ส 2.1 ป 4/4	
33	15 ก.ย. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	ส 2.1 ป 4/5	
34	17 ก.ย. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	อำนาจอธิปไตย	ส 2.2 ป 4/1	
35	22 ก.ย. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	บทบาทหน้าที่ของพลเมือง	ส 2.2 ป 4/2	
36	24 ก.ย. 58 12.30 - 13.30 น.	1/60	สถาบันพระมหากษัตริย์ กับการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	ส 2.2 ป 4/3	
37	28 ก.ย. 58 08.30 - 09.30 น.	1/60	ทบทวน/ทดสอบประเมินผล		

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

รายวิชา **สังคมศึกษา**
รหัสวิชา ส14101
เวลา 37 ชั่วโมง

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

- ตัวชี้วัด** ส 1.1 ป. 4/1 อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน
- ส 1.1 ป. 4/2 สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
- ส 1.1 ป. 4/3 เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด
- ส 1.1 ป. 4/4 แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรม โอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
- ส 1.1 ป. 4/5 ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียนและชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
- ส 1.1 ป. 4/6 เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
- ส 1.1 ป. 4/7 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์
- ส 1.1 ป. 4/8 อธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

- ตัวชี้วัด** ส 1.2 ป. 4/1 อภิปรายความสำคัญและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ
- ส 1.2 ป. 4/2 มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด
- ส 1.2 ป. 4/3 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญ ทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

- ตัวชี้วัด** ส 2.1 ป. 4/1 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน
- ส 2.1 ป. 4/2 ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
- ส 2.1 ป. 4/3 วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย
- ส 2.1 ป. 4/4 อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น
- ส 2.1 ป. 4/5 เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- ตัวชี้วัด** ส 2.2 ป. 4/1 อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย
- ส 2.2 ป. 4/2 อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในระบอบการเลือกตั้ง
- ส 2.2 ป. 4/3 อธิบายความสำคัญของสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชา **สังคมศึกษา**

รหัสวิชา ส14101

บอก อธิบาย ระบุ วิเคราะห์ แยกแยะ ยกตัวอย่าง เสนอวิธีการ แสดงตนมีส่วนร่วม ปฏิบัติ ชื่นชม อภิปราย หรือสรุปความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชนพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานจนถึงประกาศธรรมประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างพระรัตนตรัย ไตรสิกขาโอวาท 3 ความดีของบุคคลสวดมนต์และพัฒนาคติหลักธรรมของศาสนา เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์ประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขปความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานมรดกทางวัฒนธรรมของความเป็นศาสนิกชนที่ดีการปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยการเป็นผู้นำและผู้ตามสิทธิพื้นฐานของเด็กความแตกต่างทางวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขอำนาจอธิปไตย และความสำคัญของระบอบประชาธิปไตยบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้งความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการสิทธิพื้นฐานในฐานะผู้บริโภคเศรษฐกิจพอเพียงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชนหน้าที่เบื้องต้นของเงินทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษยุคสมัยในการศึกษาประวัติของมนุษยชาติ โดยสังเขปประเภทหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นการตั้งหลักแหล่งและพัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์โดยสังเขปหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขปประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัยภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยแผนที่ ภาพถ่าย ลักษณะสำคัญทางกายภาพของจังหวัดตนเองแหล่งทรัพยากรและสิ่งต่างๆ ในจังหวัดของตนเองความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด สภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด

รหัสตัวชี้วัด

ส 1.1	ป. 4/1	ป. 4/2	ป. 4/3	ป. 4/4	ป. 4/5	ป. 4/6	ป. 4/7	ป. 4/8
ส 1.2	ป. 4/1	ป. 4/2	ป. 4/3					
ส 2.1	ป. 4/1	ป. 4/2	ป. 4/3	ป. 4/4	ป. 4/5			
ส 2.2	ป. 4/1	ป. 4/2	ป. 4/3					

รวมทั้งหมด 19 ตัวชี้วัด

โครงสร้าง รายวิชา

รายวิชา **สังคมศึกษา**

รหัสวิชา ส14101

เวลา 37 ชั่วโมง

หน่วยที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	ศาสนาของเรา	ส 1.1 ป. 4/1 ป. 4/2 ป. 4/3 ป. 4/8	- ศาสนามีความสำคัญในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน การศึกษาประวัติของศาสนา ศาสดาของแต่ละศาสนา จะทำให้เกิดความเข้าใจศาสนาต่างๆ มากขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข	8	10
2	คนดีศรีพุทธศาสนา	ส 1.1 ป. 4/3	- แบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติพระสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างเป็นแนวทางให้เกิดการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ	5	10
สอบกลางภาค					10
3	หลักธรรมนำชีวิต	ส 1.1 ป. 4/7	- การแสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา ทำให้คนในชาติอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์	10	10
4	วิถีธรรมวิถีพุทธ	ส 1.2 ป. 4/1 ป. 4/2 ป. 4/3	- ศาสนิกชนที่ดีต้องประพฤติปฏิบัติตนในศาสนพิธี และพิธีกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ตามมรรยาทของศาสนาและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานที่ตนนับถือ	3	10

หน่วยที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
5	การบริหารจิต เจริญปัญญา	ส 1.1 ป. 4/6	- การสวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณ พระรัตนตรัย และแผ่เมตตา เป็นวิธีการ หนึ่งที่จะช่วยให้จิตมีสมาธิ เมื่อจิตมีสมาธิ ก็จะส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้และ การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ	2	10
6	พลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตย	ส 2.1 ป. 4/1 ป. 4/2 ป. 4/3 ป. 4/4 ป. 4/5 ส 2.2 ป. 4/1 ป. 4/2 ป. 4/3	- สมาชิกที่ดีของชุมชนย่อมต้องเข้าร่วม กิจกรรมตามวิถีประชาธิปไตย เป็นผู้ นำและผู้ตามที่ดี และคำนึงถึงสิทธิพื้นฐานที่ เด็กทุกคนพึงได้รับ และสามารถอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข - วัฒนธรรมเป็นแบบแผนของวิถีการดำเนิน ชีวิตซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น	9	20
สอบปลายภาค					20
รวมตลอดภาคเรียน				37	100

แผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชา สังคมศึกษา

รหัสวิชา ส14101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง **ศาสนาของเรา**

เวลา 8 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และอํารงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ส 1.1 ป. 4/1 อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน

ส 1.1 ป. 4/2 สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานถึงการประกาศธรรมหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ส 1.1 ป. 4/8 อธิบายประวัติของศาสดาของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป

ส 1.2 ป. 4/3 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญ ทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน

3. สาระสำคัญ

ศาสนามีความสำคัญในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน การศึกษาประวัติของศาสนา ศาสดาของแต่ละศาสนาจะทำให้เกิดความเข้าใจศาสนาต่างๆ มากขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

4. สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
2. สรุปรูปพุทธประวัติ

ทักษะ/การะบวนการ

1. ทักษะการวิเคราะห์
2. ทักษะการเชื่อมโยง
3. ทักษะการรวบรวมข้อมูล

เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม

1. เห็นคุณค่าของพุทธประวัติ
2. เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. การประเมินผลรวบยอด**ชิ้นงานหรือภาระงาน**

1. กิจกรรมที่ 1 เรื่อง พุทธประวัติ
2. กิจกรรมที่ 2 เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน**กิจกรรมที่ 1 เรื่อง พุทธประวัติ**

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ การตรัสรู้และประกาศธรรม	สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ การตรัสรู้ และประกาศธรรม ได้สัมพันธ์กัน มีการเชื่อมโยงเหตุการณ์ให้มีความสัมพันธ์กันเป็นภาพรวมอย่างชัดเจนเป็นระบบ อย่างเป็นเหตุเป็นผล	สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ การตรัสรู้และประกาศธรรมได้มีการจำแนกข้อมูลอธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่าง เป็นเหตุเป็นผล	สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ การตรัสรู้ และประกาศธรรมได้ สอดคล้องกับข้อมูลมีการเขียนอธิบายเพิ่มเติมให้เข้าใจง่าย	สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ การตรัสรู้และประกาศธรรมได้แต่ ไม่สอดคล้องกับข้อมูล เขียนตามข้อมูลที่อ่าน ไม่มีการอธิบายเพิ่มเติม

กิจกรรมที่ 2 เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
วาดภาพสัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด เขียนอธิบายสรุปสัมพันธ์กับหัวข้อ	วาดภาพสัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด เขียนอธิบายสรุปสัมพันธ์กับหัวข้อ มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่นอย่างเป็นเหตุเป็นผล	วาดภาพสัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดเขียนอธิบายสรุปสัมพันธ์กับหัวข้อ มีการอธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองอย่างเป็นเหตุเป็นผล	วาดภาพสัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดเขียนอธิบายสรุปสัมพันธ์กับหัวข้อ มีการอธิบายเพิ่มเติมให้อ่านเข้าใจง่าย	วาดภาพสัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด เขียนอธิบายสรุปสัมพันธ์กับหัวข้อ แต่ยังไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีการอธิบายเพิ่มเติม

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 (แนะนำสาระการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ครูและนักเรียนอธิบายสรุปสาระการเรียนรู้โดยภาพรวมที่ต้องศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558
2. นักเรียนสามารถระบุเกณฑ์การวัดและการประเมินผลในรายวิชาสังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558
3. นักเรียนนำเสนอข้อตกลงในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

กิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 1

1. ครูอธิบายโครงสร้างของสาระการเรียนรู้ เกณฑ์การวัดและประเมินผลที่นักเรียนต้องศึกษาในรายวิชาสังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558
2. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดข้อตกลง ในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาสังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558
3. ให้นักเรียนระบุเป้าหมายที่ต้องการได้รับการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558
4. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนวิชาสังคมศึกษา
5. ครูเฉลยคำตอบจากการทดสอบก่อนเรียนโดยให้นักเรียนสลับกันตรวจ เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน

ชั่วโมงที่ 2 - 7 (พุทธประวัติ)

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงตรัสรู้ได้

กิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 2 - 6

1. ครุนำภาพเกี่ยวกับพุทธประวัติ เช่น ภาพการประสูติการทำนายลักษณะ การอภิเษกสมรสการเห็นเทวดาทูตทั้ง 4 การเสด็จออกผนวชการตรัสรู้และการประกาศธรรมจากนั้นร่วมกันสนทนาโดยครูใช้คำถาม ดังนี้
 - จากภาพที่นักเรียนได้ดูภาพมีความเกี่ยวข้องกับพุทธประวัติอย่างไร
 - จากภาพให้นักเรียนเรียงลำดับภาพเหตุการณ์การเกิดขึ้นก่อนและหลัง
2. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการประสูติและเหตุการณ์หลังประสูติของพระพุทธเจ้าแล้วร่วมกันสนทนาและแสดงความคิดเห็นโดยครูใช้คำถามดังนี้
 - ศาสดาของพระพุทธศาสนาคือใคร (พระพุทธเจ้า)
 - เมื่อพระนางสิริมหามายาประสูติพระโอรสได้ 3 วันได้มีดาวสท้านใดที่ได้กล่าวคำทำนายและกล่าวไว้ว่าอย่างไร (อสิตะได้ทำนายว่าพระกุมารนี้ถ้าอยู่ครองราชย์สมบัติจะได้เป็นจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่ถ้าออกผนวชจะได้เป็นศาสดาเอกของโลก)
 - พระนามว่าสิทธัตถะของพระพุทธเจ้ามีความหมายว่าอย่างไร (ผู้ประสบความสำเร็จตามความปรารถนา)
 - เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะมีพระชนมายุได้ 16 พรรษา ทรงได้อภิเษกสมรสกับใคร (พระนางยโสธราหรือพิมพา)
3. ให้นักเรียนดูวีดิทัศน์ พุทธประวัติ (เป็นตอน ตามหัวข้อที่จะศึกษาในชั่วโมงนั้นๆ) โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที
4. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม จากนั้นให้แต่ละกลุ่มร่วมวิเคราะห์ถึงคุณธรรม ที่แฝงอยู่ในพุทธประวัติช่วงนั้น (ตามหัวข้อที่สอนในชั่วโมงนั้นๆ) พร้อมทั้งเขียนแผนผังความคิด เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์คุณธรรมที่ได้รับ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
5. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงปรินิพพาน

ชั่วโมงที่ 7 - 8

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนได้
2. บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาได้อย่างมีเหตุผล

กิจกรรมการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 8

1. ครุนำภาพพุทธศาสนิกชนไปประกอบศาสนพิธีที่วัด เช่น ภาพการทำบุญตักบาตร ภาพการฟังเทศน์ ภาพการเวียนเทียน จากนั้นร่วมกันสนทนา โดยครูใช้คำถาม ดังนี้
 - บุคคลในภาพกำลังทำอะไร (ตัวอย่างคำตอบ เวียนเทียนที่วัด)
 - การกระทำของบุคคลในภาพเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ เป็นการปฏิบัติตนในการเข้าพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา)
2. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างพิธีกรรมที่นักเรียนเคยเข้าร่วมมาคนละ 1 พิธีกรรม แล้ววิเคราะห์ว่าพิธีกรรมดังกล่าวเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาหรือไม่ โดยครูอธิบายเพิ่มเติมว่า วิถีชีวิตของ

พุทธศาสนิกชนเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมของพระพุทธศาสนาดังแต่เกิดจนตาย เช่น การโกนจุก บวช แต่งงาน

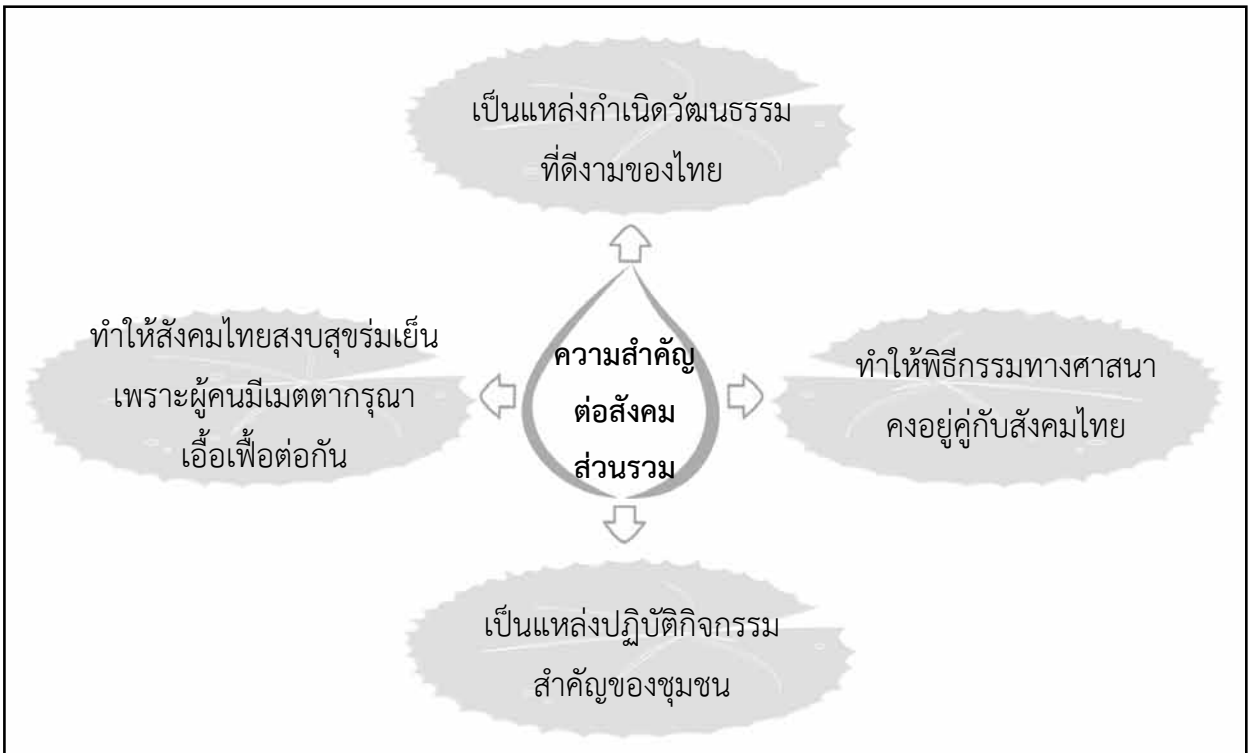
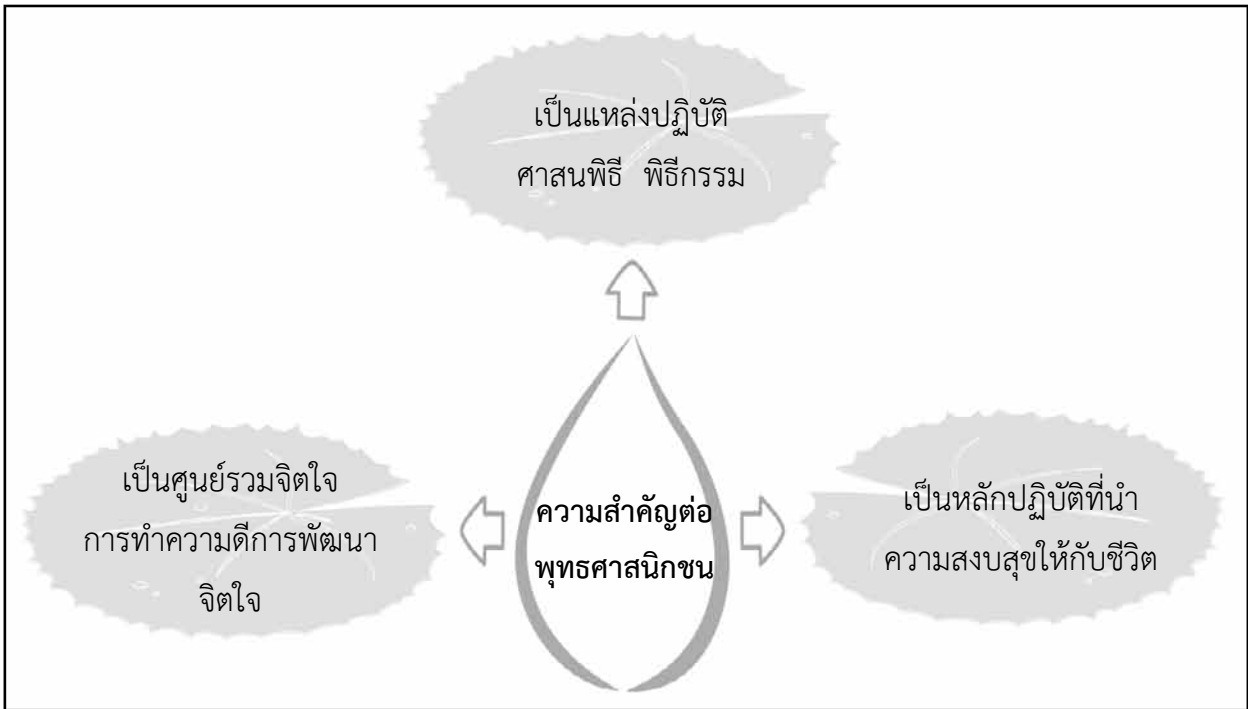
3. ครูให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจากสไลด์ โดยครูใช้คำถาม ดังนี้
4. ครูเขียนคำในสไลด์ โดยในแต่ละคำเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางศาสนา (ตัวอย่างคำ)

โกนจุก	ทอดผ้าป่า	งานบวช	ล้างบาป
รดน้ำสังข์	ถือศีลอด	กินเจ	ทอดกฐิน
ละหมาด	กรวดน้ำ	เวียนเทียน	ทอดผ้าป่า
ตักบาตร	สารภาพบาป	เดินลุยไฟ	ฟังเทศน์

5. ครูแบ่งกระดานออกเป็น 2 ด้านโดยด้านซ้ายเป็นของกลุ่ม 1 ด้านขวาเป็นของกลุ่ม 2 และแต่ละกลุ่มจะแบ่งกระดานเป็น 2 ช่อง โดยช่อง 1 เขียนว่าพิธีกรรมของพระพุทธศาสนา และช่อง 2 เขียนว่าพิธีกรรมของศาสนาอื่น
6. ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า พิธีกรรมทางศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมทั้งในงานประเพณีและเทศกาลต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดมงคลแก่ชีวิต
7. ครูให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจากบทเรียน เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา จากนั้น สรุปลงความรู้นักเรียนโดยใช้คำถามดังนี้
 - พระพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของพุทธศาสนิกชนอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักคำสอนที่ใช้ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทำให้การดำเนินชีวิตมีความสุข)
 - พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมการทำความดี และพัฒนาจิตใจอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ พระพุทธศาสนาสอนให้ผู้ปฏิบัติ มีความเมตตา กตัญญูทุกเวที เคารพผู้อาวุโส งดเว้นจากการทำความชั่ว ทำความดีสม่ำเสมอ ทำจิตใจให้บริสุทธิ์)
 - ศาสนสถานที่ใช้ประกอบศาสนพิธีสำคัญทางพระพุทธศาสนามีอะไรบ้าง (ตัวอย่างคำตอบ พระอุโบสถ วิหาร เจดีย์ ศาลาการเปรียญ)
 - ใช้สำหรับประกอบพิธีอะไรบ้าง (ตัวอย่างคำตอบ พิธีทำบุญในวันสำคัญ เป็นที่ฟังธรรมที่ปฏิบัติธรรม ที่ทำสังฆกรรมของพระสงฆ์ และใช้เป็นศูนย์รวมจัดกิจกรรมของชุมชน)
 - นักเรียนรู้สึกอย่างไรบ้างเมื่อเข้าไปในศาสนสถานในช่วงที่มีการจัดกิจกรรมต่างๆ (ตัวอย่างคำตอบ มีความรู้สึกสงบ มีความสุข เพราะพบเห็นบุคคลมาทำความดีกัน)
8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป และแสดงความคิดเห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีความสำคัญต่อพุทธศาสนิกชน และสังคมส่วนรวม จากนั้นให้นักเรียนจดบันทึกความคิดเห็นลงในสมุดบันทึกความรู้นักเรียน เป็นแผนภาพ

(ตัวอย่างแผนภาพ)

9. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

- พระพุทธศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นศูนย์รวมจิตใจ ศาสนสถานเป็นที่ประกอบศาสนพิธี และปฏิบัติกิจกรรมทางสังคมเพื่อให้เกิดความสงบสุข โดยการปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

10. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นสรุป โดยครูใช้คำถาม ดังนี้
- การนับถือศาสนาทำให้เกิดผลดีอย่างไร

9. สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพการประกอบศาสนพิธีของพุทธศาสนิกชน
3. ภาพพุทธประวัติ
4. รายการนำเสนอของกลุ่มนักเรียน
5. ชิ้นงานที่ 1 - 2

10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด

1. ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
2. ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง พุทธประวัติ

วิธีการวัด

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. ตรวจสอบชิ้นงานที่ 1 และ 2

เครื่องมือวัด

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

เกณฑ์การวัด

1. การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
 - ผ่านตั้งแต่ 2 รายการถือว่า ผ่าน
 - ผ่าน 1 รายการถือว่า ไม่ผ่าน
2. การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - คะแนน 9 - 10 ระดับดีมาก
 - คะแนน 7 - 8 ระดับดี
 - คะแนน 5 - 6 ระดับพอใช้
 - คะแนน 0 - 4 ระดับควรปรับปรุง

11. บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

12. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บริหาร

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบกิจกรรมที่ 1

รายวิชา

สังคมศึกษา

รหัสวิชา ส14101

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

เรื่อง พุทธประวัติ

คำสั่ง ให้นักเรียนสรุปความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีต่อพุทธศาสนิกชนในชุมชนลงในแผนภาพ

ความสำคัญ
ของพระพุทธศาสนา

ใบกิจกรรมที่ 2

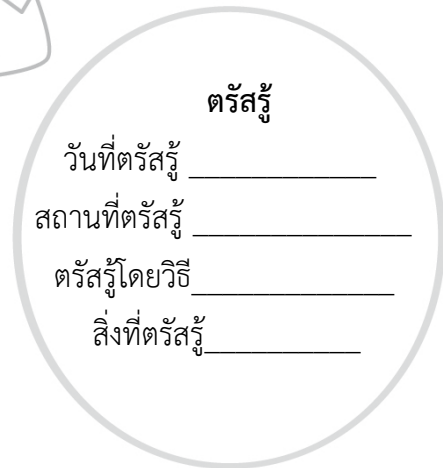
รายวิชา
สังคมศึกษา

รหัสวิชา ส14101

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

เรื่องพุทธประวัติ

คำสั่ง ให้นักเรียนสรุปพุทธประวัติของพระพุทธเจ้าลงในแผนภาพตามหัวข้อที่กำหนดให้

บรรณานุกรม

จงจรัส แจ่มจันทร์. (ม.ป.ป.). พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยร่มเกล้า.

จรัส พยัคฆราชศักดิ์ และคณะ. (ม.ป.ป.). พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

ฝ่ายพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้. (2554). สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ.

เยาวลักษณ์ อักษร และคณะ. (ม.ป.ป.). สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยร่มเกล้า.

สุเทพ จิตรชื่น และคณะ. (ม.ป.ป.). คู่มือการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.